

TAMMI

JUSSI
MARTTILA
JULMUUTESI
JÄLJET

AURAJOKI-
SARJA

JUSSI
MARTTILA
JULMUUTESI
JÄLJET

AURAJOKI-
SARJA

TAMMI
HELSINKI

1. PAINOS

© JUSSI MARTTILA JA TAMMI 2026

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-952-04-8314-2

PAINETTU EU:SSA

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

Silloin aiemmin

Helena pysäytti Mondeonsa parkkipaikan laitaan ja nousi autosta. Sinivalojen välke muutti ABC-aseman pihan aave-
maiseksi. Buutsien korot kopisivat märkään asfalttiin ja
Helena veti syvään henkeä. Ensimmäisen partion ilmoitus
oli ollut paha. Toisen pahempi.

Nuorempi konstaapeli nojasi kaksin käsin maijaan ja tyhjensi
vatsaansa äänekkäästi. Asfaltilla olevasta lammikosta päätellen
kerta ei ollut ensimmäinen, ja tuskin jäisi viimeiseksikään.

Raimo Helasaari, luottomies Salon poliisista ja pitkän
linjan järjestyspoliisi käveli vastaan. Edes Helasaaren askel
ei ollut täysin vakaa, melkein kaksimetrinen viisikymppinen
mies asteli kovin varovaisen oloisesti. Kauempana toinen
maija siirtyi estämään autoja ajamasta ABC:lle.

”Moro Luoto”, Helasaari tervehti hieman vaisusti.

”Onko selvinnyt jotain?” kysyi Helena.

”Vähän. Paikalla oli vain yksi myyjä ja kolme asiakasta.
Sisällä siis. Pyysin heitä jäämään odottamaan. Arvokuljetus-
ryöstö taisi olla. Eikä kauhean hyvin...” Helasaari nielaisi.

”Mene jututtamaan myyjää ja asiakkaita”, sanoi Helena.
”Pidä niille seuraa, me tarvitaan niiltä lausunnot. Mielellään
niin etteivät ehdi liikaa puhua keskenään siitä mitä tapahtui.
Väkivalta Turusta on täällä pian, ja KRP:lle on ilmoitettu.
Ovat matkalla.”

”Selvä homma, kippari. Rikospaikka on sitten sinun tois-taiseksi”, Helasaari vastasi ja pyyhkäisi kasvojaan. Sinivalojen välkkeessä ne olivat kelmeät.

Helasaaren kadottua sisään ABC:n ovista Helena seisoi hetken paikoillaan, kädet syvällä farkkutakin taskuissa. Oli liian viileä ilta niin kevyelle takille. Sitten hän alkoi tarkas-tella tilannetta. ABC:n ovien tuntumassa oli Securitaksen panssariauto, jonka kylki oli täynnä luodiniskemiä. Ovet olivat auki. Kuljettaja roikkui puoliksi ulkona kuskinpuolen ovesta. Pään retkahtanut asento kätki armeliaasti kasvot, joita ei enää ollut. Maassa, lähellä auton sivuovea, lojui toi-nen kuollut arvokuljetusvartija kasvoillaan. Haalarien selkä-myksessä oli reikiä, joista pursusi ulos luotiliivien kevlaria. Liian ohuet liivit täällä käytetyille kaliiperille. Maassa oli hylsyjä enemmän kuin tarpeeksi. Helena asteli lähemmäs ja tarkasteli niitä koskematta. Pitkää 7,62-kaliiperista NATO-standardia kiväärinammusta sekä lyhyempää 7,62-kaliiperin venäläistä, jälkimmäistä suorastaan naurettavan suuret määrät.

Panssariauton lähellä, moottoritien puolella parkkipaikkaa oli tavallinen henkilöauto, Ford Focus. Helena asteli lähem-mäs. Sivulasit olivat säpäleinä ja ovet täynnä luodinreikiä. Hän huomasi pidättävänsä henkeä, otti vielä muutaman askeleen ja sytytti taskulampun. Auton radio oli päällä ja sieltä tuli jotain vanhempaa iskelmää. Kuljettaja oli istuvassa asennossa, yhä turvavöissä. Suu auki, keski-ikäinen mies jonka vaaleat hiukset olivat veressä. Pelkääjän puolella oli kyyristyneenä nuorempi mies... tai kenties teinipoika, joka oli yrittänyt avata ovea. Takapenkillä oli hiuksista ja vaat-teista päätellen nainen, joka oli viimeisenä tekonaan koet-tanut suojata turvaistuimessa olevaa lasta. Lasta Helena ei halunnut nähdä. Hän käveli takaisin autolleen, otti huikan vissyä kuivaan suuhun ja ilmoitti väliaikatiedot. Sitten hän

seurasi Helasaarta sisään ABC:n kahvioon ja aloitti lausuntojen ottamisen.

Tunnin päästä rauha oli rikkoontunut ja parisenkymmentä poliisia tutki vimmatusti paikkoja. KRP oli ottanut johdon. Sitten viranomaisten radioverkko Virve heräsi eloon.

”Täällä Salon puolella epäilyttävä tapaus... hätäkeskukseen ilmoitettiin autosta joka palaa jollain metsätiellä, Perttelin tuntumassa”, ääni radiossa kertoi.

Vähän ajan päästä Helenakin oli siellä, hämärällä metsätiellä talousmetsän ympäröimänä. Tie oli päällystämätön mutta huomattavan leveä. Hyvä paikka autonvaihdolle, Helena mietti. Pelastuslaitoksen kaverit seisoskelivat oman autonsa ympärillä odottelemassa että joku antaisi luvan lähteä kotiin. Palo oli jo sammutettu.

Saatuaan luvan tarkastaa auto Helena kulki varovaisesti auton perän ohi ja katsoi sisään. Etupenkeillä oli kaksi hiiltynyttä ruumista. Palon jäljistä ja sammutusvaahdosta huolimatta pelkääjän puolen jalkatilassa erottuivat mustuneet Kalashnikovin jäänteet. Arvokuljetusryöstö mutkistuikin huomattavasti.

1

Menneisyys soittelee joskus perään ja saa muistamaan asioita vuosien takaa. Mies lohenpunaissä kauluspaidassaan toimistollaan Aurakadulla.

Sulattelin yhä puhelinsoittoa. Parinkymmenen vuoden takainen Leinon tapaus ei ollut muutoin ollut erityisen mieleenpainuva, mutta Taneli Leino oli suhtautunut kummallisen kevyesti uutiseen kadonneen poikansa kuolemasta. Muistin lattialle, kalliin attaseasalkun viereen nakatun kirjekuoren, jossa oli raporttini ruumiinavauksesta. Viileän toteamuksen siitä, miten vaimolle tämä toisi mielenrauhaa.

Nyt Leinolla oli ongelma ja hän oli soittanut minulle. Puhelimessa tuntui siltä kuin hän ei olisi muistanut minua: varmaankin hän oli Googlen voimin hakenut yksityisetsivää Turusta. Eipähän kaupungista monta nimeä löytynyt näin herramme vuonna 2022. Yksityisetsivä oli nykyään Suomen toiseksi harvinaisin ammatti. Ainoastaan paimenia oli vielä vähemmän. Leino oli todennut, että asiaan liittyisi hänen tyttärensä. En muistanut, että hän olisi aiemmin puhunut tytöstä, melko varmasti tuolloin vuonna 2001 tämä ei ollut vielä edes syntynyt. Taas kerran mietin että olisipa minulla yhä vanha arkistoni, mutta olin upottanut sen merenpohjaan ajat sitten. Hyvistä mutta myös huonoista syistä.

Toisella puolella yhdistettyä olohuone-työtilaani oli Helena takomassa läppäriään. Yhteinen yrityksemme menestyi suhteellisen hyvin, pandemiasta huolimatta. Vaikka se nyt olikin ohi, seuraava lama hämmötteli jo nurkan takana. Lööpit huusivat sotauutisia, inflaatio kiihtyi, mutta turvallisuusalalla puolestaan meni hyvin. Firmojen talous alkoi olla kiikun kaakun, ja se ajoi monet kavaltamaan, varastamaan tai tekemään vakuutuspetoksia. Pari päivää sitten Helena oli päättänyt sotkuisen tapauksen tutkinnan Kaarinan puolelta, missä maahantuontiyrityksen lähes kaikki työntekijät olivat varastaneet yritykseltä viihde-elektroniikkaa. En ihmetellyt sitä, sillä yrityksen omistaja vaikutti itse isoimmalta roistolta. Palkkasotilassieluisena teimme kuitenkin sen mistä meille maksettiin.

”Kahvia?” kysyin.

Helena suoristi selkäänsä, hän oli istunut aikamoisessa solmussa. ”Tokihan sitä. Ei ollakaan pariin tuntiin juotu. Mikäs se puhelu oli?”

”Potentiaalinen asiakas. Ja vanha tuttu. Niistä keisseistä, joissa joku löytyi joesta, jos muistat”, sanoin.

”Ei niitä oikein unohtaakaan voi. Mistä nyt oli kyse?”

”Miehen tytärtä uhkaillaan. Menen huomenna käymään asiakkaan toimistolla”, sanoin puuhaillessani pressopannun parissa. Se oli uusi pannu. Pornokauppias oli pari viikkoa sitten hajottanut vanhan pannuni, sen jonka olin ostanut muuttaessani tähän jokirantaan.

”Piristävää. Näiden talous- ja omaisuusrikoksien sijaan jotain muuta pitkästä aikaa”, Helena sanoi. ”Tämä Kaarinan homma alkaisi olla paketissa. Ai, mun selkä...”

”Laskutitko jo?”

”Laitan laskun menemään loppuraportin tiivistelmän kanssa. Varsinaiset kerätyt todisteet luovutan vasta rahat saatuumme”, Helena hymähti. ”Muuten se rotta ei maksa.”

Kahvi oli valmista. Joimme hetken sitä hiljaisuudessa parvekkeella seisten. Sisältä kantautui musiikkia, Lou Reedin ääni.

”Voitaisiin muuten palata siihen aiheeseen, jota mieluusti välittelet”, Helena sanoi vakavaan sävyyn.

”Tarkoitat toimistoa? Niin. Kaipa sellainen pitäisi olla. Olen oikeastaan samaa mieltä. En jaksaisi enää tavata asiakkaita täällä tai kahviloissa.”

”Sitä juuri. Sain vinkin siltä Jaanalta, joka oli toimistoassarina Securitaksella. Aurakadulla olisi vanha kaksio myytävänä. Kaavoitettu sekä liiketilaksi että asunnoksi. Hirveän huonossa kunnossa. Siellä on joku sotaveteraani tupakoinut sisällä aina siihen asti että veti viimeiset savunsa reilu vuosi sitten saattohoitokodin pihalla. Sen jälkeen kämpppä on ollut tyhjillään.”

”Kuulostaa suurin piirtein yhtä lupaavalta kuin muutto Nurmijärvelle”, vastasin.

”Äläs nyt, Janatuinen. Tässä on sellainen hieno kuvio että sen asunnon omistaa Jaanan velipuoli. Lähtee 30 prosenttia alle listahinnan, jos Jaana löytää sille ostajan. Velipuoli muutti Espanjaan pandemian aikana tekemään it-alan töitä mukavammassa ilmanalassa, eikä sitä kiinnosta yhtään tulla aurinkoisesta Fuengirolasta sateiseen Turkuun järkkäämään asuntokauppoja. Kaveri ei viitsinyt edes hankkia välittäjää päästäkseen siitä eroon.”

”No sitten. Sellaiseen meillä on kyllä varaa. Mutta käytettäisiinkö me toimistoa tarpeeksi?”

”Jos meillä olisi sellainen, sinne voisi laittaa vuodesohvan ja sitten Cosmicista olisi tosi lyhyt matka nukkumaan.”

”Sait ylipuhutuksi”, sanoin.

Kahden maissa Helena lähti kotiinsa. Itse vilkaisin vielä kalenteriani, hoidin parit sähköpostit pois alta ja päätin lopettaa siltä päivältä. Helena soittaisi illalla Jaanalle ja

sanoisi että voisimme harkita kauppoja. Omassa mielessäni pyöri aamupäiväinen puhelu.

Viimeksi tavatessamme Taneli Leino oli ollut nelikymppinen. Nyt hän olisi siis jo kuusissakymmenissä. Ja minä olin vanhentunut sitten vuoden 2001 yhtä paljon kuin hän. Silloin olin ollut melkein nuori vielä. Nykyään vähemmän nuori. Olo ei kuitenkaan tuntunut kovinkaan erilaiselta, tai ainakaan en uskonut vuosien varrella muuttuneeni kovinkaan paljon. Sitä vakiintunutta elämää ei ollut oikein koskaan tullut, ja sain vanhentua kokematta keskivertoelämän rytmiä. Ehkä vielä joskus parikymppisenä olin osannut kaivata jotain tavanomaisempaa mutta enää en. Olin sujut itseni kanssa.

Hyvä niin, koska nelikymppisenä oli liian myöhäistä muuttaa elämänsä suuntaa. Kaikki menneisyyden haamut elävät vahvoina mukana ja menetetyt mahdollisuudet voivat viedä yöunet. Itse olin kyllä tehnyt rauhan kohtaloni kanssa.

Taneli Leino oli jo vuosia sitten vaikuttanut siltä, että hänelle perhe oli pelkkä välttämätön muodollisuus ja rasite, hän oli haudannut poikansakin vuodattamatta kyyneliä. Tuskin hän nytkään ajatteli toisin.

2

Insinööritoimisto Leinon toimitilat eivät olleet enää pra-meassa Aurakadun lokaalissa kuten kauan sitten, vaan proo-sallisemman teollisuushallin puolella Orikedon keskellä. Saapuessani Leino hoiteli vielä jotain työpuhelua ja minä jäin seisoskelemaan ikkunan ääreen ja katselemaan talvisia peltoja.

”Jaha tuota, anteeksi. Oli noita Ison-Britannian ongelmia. Vaikeaa hoitaa kontrakteja kun on niin paljon epävarmuutta ilmassa. Meillä on Portsmouthissakin toimisto...” Leinon ääni oli vakaa.

”Eipä mitään. Asiakkaan ajallahan tässä ollaan”, totesin.

”Ottaisitko espressoja, cappuccinoa tai suodatinkahvia?” Leino sanoi painaen sisäpuhelimen nappulaa.

”Espresso voisi kyllä maistua.”

”Mikke, tuopa meille espressot, tuplana”, insinööri-toimi-tusjohtaja sanoi tiukkaan sävyyn. ”Meillä yhä on tuo vanha sisäpuhelinjärjestelmä täällä käytössä. Ei tarvitse itse juosta kun voi juoksuttaa poikaa, heh heh.”

”Käteväähän se on.”

Odottelimme hetken, ja sitten parikymppinen pikeepaita-kaveri toi meille tarjottimella kaksi pientä espressokuppia. Ne oli äkkiä juotu.

”Mennään asiaan. Tässä viime aikoina on ollut vähän sellaista epäilyttävää... häirintää kotona. Kummallisia

puheluita ja sen sellaista. Joku soittelee minulle tyttärestäni. Asutaan nykyään tuolla Mäntymäen ja Vähäheikkilän rajalla, ja meillä on siinä talon takana joutomaata. On ollut sellainen olo, että siellä hiippailee joku iltaisin.” Leino harkitsi selvästi sanojaan.

”Millaisesta häiriköinnistä on kyse?” kysyin ja avasin muistikirjani.

”Sehän siinä on kun se on sellaista... epämääräistä. Sanoo että on nähnyt tyttäreni tulevan kotiin, tai katsellut häntä ikkunasta. Soittelee ehkä parin viikon välein. Lisäksi sain tämän kuvan otettua viikko sitten.”

Leino ojensi isoa puhelintaan yli työpöytänsä. Kallis kamera ei ollut helmikuiseen iltahämärään juuri pystynyt, mutta saatoin erottaa kallion päällä olevan mieshahmon kaupungin valoja vasten. Nyökkäsin ja ojensin puhelimen takaisin.

”Vaikuttaa tosiaan huolestuttavammalta kuin satunnainen soittelu. Asuuko tytär luonanne?”

”Ei, hänellä on asunto Nummenpakalla päin. Opiskelee. Meidän iltatähti, Nicole.”

”Aivan. Onko myös hän saanut tällaisia puhelinsoittoja tai kokenut muutoin tullessa häirityksi?” kysyin.

Leino ravisti hyvin parturoitua päätään. ”Ei, hän ei ole tästä tietoinen ja toivoisin ettei hän saisikaan tietää. Turha pelotella häntä. Ei vaikuta siltä että mies edes tietäisi tytön asuvan aivan muualla.”

”Se, ettei tyttärelle kerrota, voi myös olla riski”, vastasin, mutta Leino heilautti kättään.

”Jos haluatte tämän kontrahdin, teidän pitää suostua siihen ettette kerro tyttärelle mitään. Vaimoni tuntee tilanteen, ja se riittää.”

”Kyllä se minulle käy. Millaista palvelusta minulta siis kaipaatte?”

”Toistaiseksi haluan että asuntoani vartioidaan etenkin öisin ja otetaan tämä häirikkö kiinni.”

”Se tulee kalliiksi. Helmikuun yöt ovat pitkiä. Me olemme pääasiassa yksityisetsivätoimisto ja vartiointi on meille työvoimasyistä hieman haastavaa.”

”Ei ole ongelma. Ilmoitatte minulle mikä on tuntiveloitus, ja kahden viikon keikka näin alkuun. Kuusitoista tuntia päivässä. Päivisin, kun kukaan ei ole kotona, meillä on aina hälyttimet päällä joka tapauksessa.” Leino selvästi tiesi mitä halusi.

”Eiköhän se onnistu”, sanoin. ”Asiakkaan maksukyvytähän tässä aina lopulta on kyse.”

Sanottuani sen Leino hymyili ensimmäistä kertaa.

”Hyvin sanottu, Janatuinen. Maksukyky ei tosiaan ole ongelma, olen myynyt yritysryppäästäni viime aikoina kolme yritystä pois, ja tämä insinööri-toimisto on vähän niin kuin eläkevirikani ja harrastukseni. Pian ajattelin laittaa tämänkin myyntiin ja jättäytyä oikeasti eläkkeelle.”

Nyökkäsin. ”Joudun hankkimaan ylimääräistä työvoimaa, mutta nykyisillä voimavaroilla saadaan kyllä vartiointi käyntiin vaikka jo tänään.”

”Niin kiire ei ole. Tyttärenikin on paraikaa matkoilla. Nyt on keskiviikko joten... sanotaanko ensi maanantaista eteenpäin, niin ehditte hankkia lisää väkeä?”

”Sovitaan näin.

”Tehdään paperit sitten. Teillä on varmasti mukana sellainen toimeksiantosopimus? Joka antaa teille luvan kantaa asettakin kun kerran on kyseessä henkilösuojaus?”

Rypistin otsaani. Leino oli tehnyt kotiläksynsä.

”Onhan minulla. Mutta... kun en tiedä onko tässä sellaista uhkakuvausta että aseita tarvittaisiin. Lain mukaan asetta ei tarpeettomasti saa kantaa.”

”Minä lähetän teille jotain saamistani viesteistä, eivätköhän ne vakuuta teidät. Ottaako yrityksenne muuten vastaan

MobilePay-maksuja? Ajattelin maksaa sellaisen viidentonnin käsirahan saman tien.”

”Ottaahan se.”

Täyttelimme toimeksiantosopimukset kahtena kappaleena ja palasin ulos helmikuiseen räntäsateeseen. En saanut yhtään kiinni Leinosta ja koko hommassa tuntui olevan jotain outoa. Mutta viisi tonnia olisi aina viisi tonnia. Olin juuri vaihtanut auton uudempaan: pitkä masennuskauteni oli saanut Mazdan lahoamaan yllättävillä tavoilla mutta tuttu kauppias Loimaalta oli tarjonnut hyvän vaihturin. Vuoden 2018 MX-5, eli tuoreempi versio samasta autosta. Mursunviiksinen Holopainen oli hekotellut että omakustannehintaan lähti, mutta kaverille joka aikoinaan oli löytänyt kymmenisen hänen kadottamaansa kaaraa, saikin mennä puoli-ilmaiseksi. Nyt ajoin tuoreen kaarani kotiin ja lähdin kävelemään kohti Turun keskustaa, oli turhaa etsiä parkkipaikkaa kun keskustaan kävelisi vartissa.

Tapasin Helenan Forumin korttelissa, Aurakadun puolella. Pieni kaksio, jonka leveällä ikkunalaudalla Helena istuskeli, oli tosiaan piloille tupakoitu ja perusteellisesti sittenkin. Katto ja seinät olivat kaikki tasaisen keltaiset tervasta ja nikotiinista. Pieni keittokomero näytti siltä ettei siellä ollut tehty mitään pintaremontteja sitten 1960-luvun. Kaikilla pinnoilla oli tukeva kerros likaa ja rasvaa.

”Tällainen tää on. Paska pohja asua, toimistoksi tästä ehkä olisi.” Helena esitteli minulle asunnon molemmat huoneet pikaisesti. Huomasin että linoleumi oli yhtä kulunutta kuin kaikki muukin täällä.

”En nyt oikein tiedä. Täällä haisee pahemmalta kuin Uudessa Apteekissa baaritupakoinnin aikaan.”

”Vähän maalia pintaan ja uusi lattia. Eiköhän se siitä. Kyllä minä teen”, Helena vakuutti.

”Rahasta ei ole puutetta. Saatiin iso toimeksianto siltä insinöörimieheltä. Omituinen sellainen mutta... no, se maksoi hyvät ennakot. Meidän vain pitäisi palkata joku kolmas firmaan koska muuten me ei nukuta ainakaan kahteen viikkoon.”

”Sittenpä palkataan. Olen säilyttänyt jotain sähköposteja kavereilta jotka on hakeneet töitä. Siellä on pääosin entisiä kyttejä ja entisiä vartijoita mutta jotain mielenkiintoisempiakin tapauksia. Vilkaistaan niitä vaikka aamusta. Ajattelin soitella sille Jaanan broidille tästä, jos sinä hyväksyt sen että me perustetaan tähän toimisto. Et sinä kuitenkaan jaksa pidemmän päälle sitä että istun jatkuvasti olkkarissasi tekevässä paperihommia, johan tätä on puoli vuotta kestänyt”, Helena virnisti.

Minä hymyilin. ”Sietäisin sitä ehkä juuri ja juuri vielä kuukauden. Mietin vaan tätä hintaa ja mitä näitä nyt on, pankkilaina tarvittaisiin...” aloitin, ja Helena keskeytti minut.

”Mulla on vähän ideoita siitä miten neuvotella tästä. Jätä minulle vaan.”

”Selvä”, sanoin ja levitin käsivarteni. Käteni osui seinään ja siihen tarttui niljainen nikotiinitahma. ”Pari olutta Cosmicissa hyvän päätöksenteon nimissä. Sinulla on läppäri mukana, katsotaan vaikka niitä työnhakijoita saman tien.”

Cosmicin hämärä oli kodikas ja lämmin, oranssin lava-valon alla oli jopa liiankin lämmintä. Selailin Helenan kanssa sähköpostiin saapuneita tarjouksia: yllättävän moni haluaisi yksityisetsiväksi, ja kun olimme mainostaneet toimistoamme pariin otteeseen, oli tullut pino yhteydenottoja työnhakijoilta. Muuten hyvä mutta ennen tätä hetkeä ei ollut työtä ollut tarjota. Suurimmalla osalla ei ollut riittäviä koulutuksia, oli liikaa asennevammaa tai liikaa seikkailija-luonnetta. Halusimme jonkun joka olisi fiksu ja tasainen

luonteeltaan. Mieluusti hiukan sivistyneempi kuin keskivertovartija.

”Tuossa on tämä yksi Merkkilä. Entinen rajavartija. Ihan mukava kaveri. Ei tosin näytä osaavan lukea tai kirjoittaa. Hylkyyn”, Helena sanoi ja deletoi sähköpostin. ”Kataja-Månssonin Oskari. Sillä on enemmän syyteharkinnassa hylättyjä tapauksia liiallisesta voimankäytöstä ja pahoinpiteilyistä kuin minulla hiuksia päässä. Hylsy hänelle myös... hiukan epätoivoista.”

Siemaisin tuopista Cosmicin omaa tupla-IPA:aa. Tarjonta ei toisiaan ollut parasta mahdollista. Oltiin perattu näitä nyt puolisen tuntia ja olin ehtinyt hakea toisenkin tuopin. Aivot alkoivat olla hieman puuroiset itseään toistavista viesteistä. Äkkiä Helena kuitenkin sähköistyi. Käsi touchpadilla liikkui hitaammin, silmät selasivat näyttöä tarkemmin.

”Tämä vaikuttaa... ainakin erikoiselta jos ei muulta. Luepas.”

Minua kiinnostaisi pääasiassa osa-aikainen työ. Minulla on kokemusta turvallisuusalaan liittyvältä alalta ulkomailta, tällä hetkellä olen 60 %:n työajalla Turun yliopiston kirjastossa. Päivätyöni on kiinnostavaa mutta ei erityisen haastavaa tai vaihtelevaa ja haluaisin välillä sellaista.

Olemattoman lyhyt CV, nelikymppisellä miehellä. Käytännössä pelkästään yliopiston kirjastoa viimeiset 10 vuotta. Sitä ennen ei mitään. Maisterin paperit folkloristiikasta. Ihan mielenkiintoista.

”Mitäs luulet? Onko se sellainen ihminen mitä etsitään?” Helena sanoi.

”Miksi luulet, että olisi?”

”Kyllä se on jotain järkevää ulkomailla tehnyt. Sinä saat haastatella tämän kaverin, soitan sille saman tien.”

”Minä menen sitten tupakalle. Hauskoja juttutuokioita... mitä vittua, kaverin nimi on Karl Friedrich. Helena, nyt hei.”

3

Helena oli saanut Karl Friedrich -nimisen kaverin kiinni ensi yrittämällä. Tapaaminen sovittiin seuraavaksi päiväksi, joten astelin tukka märkänä Cafe Manuelaan. Oli tuulista, Varvintoria piiskasi helmikuinen vesisade ja koko maailma oli harmaa. Kolmimastopriki Sigyn kohotteli mastojaan Aura-joessa, hiljaa rapistuen, niin kuin kaikki muukin Turussa.

Karl Friedrich oli Manuelan ainoa asiakas, hänen edessään oli kakkupala ja kuppi kahvia. Näin ennen lounasaikaa siellä oli mukavan rauhallista. Tervehdin, laskin laukkuni lattialle ja kuoriuduin takistani ennen kuin lähdin hakemaan tiskiltä kahvia.

Kuivasin hiukseni ja käteni lautasliinaan. Iso kaveri pöydän toisella puolella odotti rauhallisesti puhumatta paljoakaan, ja ehdin tarkkailla häntä. Siisti t-paita avonaisen kauluspaidan alla, vaaleanruskeat chinot. Raskaat kengät. Isot kädet, mutta ei mitenkään treenatun oloinen kaveri. Saas nähdä mikä tämä oli miehiään.

”Mennään sitten asiaan”, ehdotin.

”En minäkään tänne säästä tullut juttelemaan. Sano KF vaan. En minä sille mitään mahda että vanhemmat oli raahe-laisia monarkisteja. Ei tule kauheasti käytettyä etunimiä. Eikä sitä mikään Kalle tai Kartsu halua olla.”

”Eihän sitä. Mikä sai sinut pistämään meille sähköpostia?”

”Tylsyyt. Jotain uudenlaista tekemistä kaipaisi. Arkistolla ja kirjastolla on kyllä ihan mukavaa.” Rento olkapäiden kohautus. ”Luin jokusen artikkelin teikäläisestä. Nappasit sitten sarjamurhaajan ja päädyit vuotta myöhemmin keskelle ammuskelevia gangstereita.” Mies pisti ison päänsä kallelleen.

”Mikään siitä ei ollut hauskaa.”

”Eihän se ole jos ammutuksi tulee”, myönsi toinen.

”Jännitystä tällä alalla harvemmin on”, jatkoin. ”Kestätkö sinä tasaista puurtamista, väijyissä istumista ja sen sellaista? Käräjäoikeuksiin soittelua?”

”Suurimman osan elämästäni olen tehnyt sellaista. Mutta täällä on vähän tylsä jutella.”

KF vilkaisi rannekelloaan. Se, että hänkin käytti sellaista, oli mielessäni heti plussaa.

”Kello olisi juuri sen verran että voitaisiin kävellä jokivartta ylös ja mennä lasillisille Sergio’isiin. Minä tarjoan. Ei tarvitse istua tyhjen kahvikuppien äärellä. Minä ainakin menen. Saat tulla tai olla tulematta.” Pitemmittä puheitta iso mies nousi ylös, veti takin ylleen ja pudotti pöydällä olleen kirjansa takin sivutaskuun. Seurasin häntä ulos viimaan.

Tuulussa sain hädin tuskin tulta tupakkaan. Kävelimme jokirantaa pitkin rauhallista tahtia keskustaa kohti, ja hieman ennen Föriä KF alkoi taas puhua.

”Niin siis. En tiedä miten lähestyä tätä aihetta, kun harvemmin siitä on syytä kertoa. CV:ssä on aikamoinen aukko niin kuin huomasit. Nuorena miehenä asuin ensin Ranskassa, sitten Djiboutissa ja Länsi-Afrikassa. Keskinenkin Afrikka tuli nähtyä. Varmaan muukalaislegioona on tuttu?” Mies vaikutti hieman nololta.

”Tuttu on. Kuten myös se että aika moni siellä väittää olleensa.”

”Niinpä. Se on vähemmän riskialtista näin Suomen Turussa kuin jossain Korsikassa tai Marseillessa. En minä kuitenkaan mitään palvelustodistuksia tuonut nähtäväksi, koska hitotako sinä tietäisit onko ne aidot. 2e Régiment étranger de parachutistes, 2e REP, legioonan laskuvarjojääkäreissä minä olin. Usko tai älä.”

”Mikä sitten sai sinut lähtemään pois sieltä?”

”Ikä. En halunnut jäädä sinne ikiväapeliksi. Kahdeksan vuotta oli ihan tarpeeksi. Korsikaankin kyllästyy. Afrikkaan myös. Ja kun kerran oli nuo maisterinpahvit ja vähän kontakteja Turussa niin päätin etten ota uutta sopimusta legioonan kanssa.”

”Sehän kuulostaa ihan hyvältä syytä se”, sanoin ja ihmettelin mihin soppaan olin taas päätenyt.

Ohitimme rumat patsaat uuden Myllysellän kupeessa ja saavuimme italialaiseen ravintolaan sopivasti lounasajaksi. Tilasimme lasagnet ja lasilliset punaviiniä. En antanut KF:n tarjota vaan maksoin itse molempien puolesta.

Odotellessamme ruokaa KF kaivoi povariaan hetken ja löi sitten käteeni Ranskan passin.

”Legioonasta saatu. Nimellä Philippe Boucher. Sitä kauemmas ei taida tästä omasta nimestä päästä.”

Käntelin passia käsissäni ja totesin että aidoltahan se vaikutti. ”Palataan sitten asiaan. Ei kai tämä mahdollon yhtälö sinänsä ole.”

”Kävin ne vartijakurssit joku aika sitten mielenkiinnosta. Ampuma-asekurssia en suorittanut.” KF näytti todisteeksi vartijakorttinsa, se näytti aivan tuoreelta.

”Harvemmin tämä pysyhommiaksi Suomessa menee”, myönsin. ”Tasaista luonnetta, havaintokykyä ja tylsyyden sietoa me Helenan kanssa haetaan. Ensi viikolla alkaisi keikka joka vaatisi päivittäin sellaisia reilun viiden tunnin vuoroja. Sinullahan oli toinenkin työpaikka?”

”Kuuskymmentäprosenttisella työajalla ja liukumilla. Ei ne arkistot sellaista minuuttityötä vaadi”, KF sanoi lievästi huvittuneena.

”Jos saat sen puolen järjestymään, mikäpä tässä. Älä sentään jätä päivätyötäsi mutta voidaan ainakin keikkaa tarjota.”

Puristimme toistemme käsiä.

Palasin Aurakadulle vanhan Nortin hajuun. Helena oli pesemässä seiniä.

Tartuin itsekin harjaan. Työ tuntui alkuun aika mahdottomalta, mutta lopulta pinttynyt terva alkoi hellittää ja työpäivän päätteeksi asunto näytti jo vähän paremmalta. Siivotessamme olin kertonut Karl Friedrichista.

”Muukalaislegioonassa?” varmisti Helena. ”No mikä ettei. Eihän me kauheasti sitouduta. Jos kaveri osoittautuu ihan mahdottomaksi, annetaan kenkää.” Helena oli ollut tyytyväinen siihen että olin tehnyt päätöksen saman tien. ”Keikasta puheenollen, miten olisi pieni tiedusteluretki sinne Leinon talon liepeille? Ellei muuten niin tarkistetaan se kallio.”

”En tiedä sinusta mutta ulkona on säkkipimeää eikä me varmaan nähdä yhtään mitään siellä”, sanoin ja tiesin jo nyt että tulisi haisevan ja hikisen päivän päätteeksi kylmä ja kalseampi ilta.

”Ei haittaa kuule. Mua kiinnostaa se kyttäilijän asemapaikka. Se on mennyt sinne pimeällä, eli joko se tuntee paikat tai sitten se on uhkarohkea.”

Vaikka olimme vain kävelymatkan päässä, räntäsade ei kutsunut kävelyretkelle eteläiseen Turkuun, joten otimme Helenan auton.

Leinon talo näytti olevan pimeänä.

”Hieno homma”, totesin, ”asiakas ei ole hereillä eikä säikähdä vaikka hortoilemme tuolla pimeässä. Hanskalokerossa on taskulamput.”

Meillä meni hetken aikaa löytää polku kevyen liikenteen väylältä kalliolle, kurainen, monien jalkojen vuosien varrella tallaama polku. Kalliolla oli kitukasvuisia mäntyjä jotka tuntuivat värjöttelevän Turun alituoisessa räntäsateessa yhtä lailla kuin mekin. Ylhäällä oli paljon pimeämpää kuin olin odottanut, ja jouduimme pian turvautumaan taskulamppuihin.

”Tämä taitaa olla jonkinlainen oikopolku”, mietti Helena. ”Menee jonnekin tuonne sivukadun suuntaan. Mutta täältä ei näe Leinon talolle, pitää mennä ylemmäs kalliolle”, Helena sanoi ja harppoi ketterästi mäkeä ylös. Minä seurasin huomattavasti varovaisemmin askelin. Reidessäni tuntui vihlaistu: siihen yhtenä keväänä osunut luoti oli vienyt palan lihasta mukanaan eikä se tuntunut parantuvan koskaan täysin.

Pian edessämme avartui hyvä näkymä ökyomakotitalojen pihoihin ja erityisesti Leinon talon takaosan valtaviin lasiikkunoihin. Pihassa oli paitsi proosallinen laudoitukseen upotettu palju pressun alla, myös munuaisen muotoinen uima-allas, sekin peitettyinä. Harvinaista luksusta Suomessa, ajattelin. Napsauttelimme taskulamput pois päältä.

”Mitäköhän se jätkä täällä oikein kyttää?” kysyin.

”Vaikea sanoa. Alarinteen kalliohalkeama on suora väylä tuonne Leinon takapihalle, sitä kautta se pääsisi sinne helposti jos haluaisi”, Helena sanoi ja aivasti sitten äänekkäästi.

Katselin Leinon ikkunoiden suuntaan. Jotkut sähkölaitteet sisällä vilkuttivat ledejään pimeydessä, mitään muuta en erottanut.

”Onhan täältä ylhäältä hyvät näköalat. Jos tuolla on valot päällä, se on kuin akvaario.”

”Sieltä löytyy varmaan sähköllä toimivat sälekaihtimet”, mietin ja Helena hihitti.

”Jep, kullatut. Mutta tuskin niitä pidettäisiin kiinni, eihän täällä yleensä ole ketään näkemässä mitään. Katso nyt tuonnekin”, Helena sanoi osoittaen yhteen naapuritaloon. Siellä

vatsakas isäntämies oli parasta aikaa kaivamassa haarojaan collegehousujen alta.

”Hyvä pointti. On kuitenkin kylmä ja nälkä. Pizzaa Mar-tista kotimatalla?”

Pysäköimme Pizzalinen kivijalkaravintolan eteen ja otimme pienet oluet odotellessamme tilauksen valmistumista. Sisällä ravintolassa oli vanhan ajan tunnelma ja mukavassa puoli-hämärässä oli miellyttävää lämmitellä. Peränurkan akvaarioissa uiskenteli pieniä kaloja joita en tunnistanut. Mietin alkavaa keikkaa. Jokin minua siinä vaivasi. Joimme olutta vaiteliaina, ja hetken päästä Helena katkaisi hiljaisuuden.

”Kerro mitä mietit. Näytät siltä että päässäsi raksuttaa.”

”No siis, keikassa ei oikein tunnu olevan järkeä. Leino on kaatamassa tähän pirusti rahaa, mutta... niin, en tiedä mikä tässä mättää. Se valokuva, joku uhkaava hiippari mäen päällä? Ravaakohan se edes oikeasti täällä vai onko kuvassa vain joku satunnainen näköalan ihailija?”

”Aika paljon rahaa se käyttäisi tähän jos on nähnyt pelkiä mörköjä. Ihmisiä on joka lähtöön. Eikä Leino kertomasi perusteella kuulosta kaverilta, joka olisi erityisen vaino-harhainen tai jolla olisi tarvetta tämän tyllyyteen itsetehostukseen. Toisin kuin se yksi pokerikaveri jonka aikoinaan piti saada jotain kotipeliä varten henkivartija.”

”Samaa mieltä. Leino ei ole kertonut meille ihan kaikkea. Ei se jonkun stalkkerin vuoksi meitä palkkaisi, se soittaisi poliisille. Miksei se soita?”

Varakas turkulainen yrittäjä haluaa luksus-talolleen vartion, sillä joku soittelee levottomia puheluita ja käyttää öisin viereisellä kalliolla. Yksityisetsivä Janatuinen tarttuu helpolta tuntuvaan toimeksiantoon. Mutta yllättäen Janatuisen työtoveria Helenea ammutaan ja pian on selvitettävänä murha. Onko veriteolla yhteyttä kadonneeseen naiseen, jolla on ollut sekavia teorioita vuosientakaisesta raa'asta arvokuljetusryöstöstä?

Julmuutesi jäljet on Aurajoki-sarjan neljäs osa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-8314-2